

Validity and Reliability Study of Turkish Form of Social Emotional Learning Questionnaire

Cihan Kılıç (Ph.D. Stud.)
Yıldız Teknik University - Turkey
ORCID: 0000-003-4618-8857
cihankilic88@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Bülent Alcı
Yıldız Teknik University - Turkey
ORCID: 0000-0002-4720-3855
bulent_alci@hotmail.com

Abstract

In this study, the Social Emotional Learning questionnaire, the original form of which was prepared in English, was adapted to Turkish at the level of secondary school students and converted into a scale format. The questionnaire developed by West, Buckley, Krachman, and Bookman (2018) is a 5-point Likert-type scale consisting of 4 dimensions and 25 items in total. The questionnaire includes Self-Management, Growth Mindset, Self-Efficacy, and Social Awareness. The scale includes Self-Management, Growth Mindset, Self-Efficacy, and Social Awareness. Among these dimensions, self-management and self-efficacy dimensions measure the situation of students in the school environment, while growth mindset and social awareness dimensions consist of items related to general life situations. In the first stage of the research, the scale was adapted to Turkish from its original form, and its linguistic validity was confirmed with expert opinions. Later, a linguistic equivalence study was carried out between the original form of the scale and the translation form, and significant relationships were found between the items of both forms of the scale. In the next stage, the scale was applied to 336 secondary school students studying in Kocaeli, and a validity and reliability study was conducted. In the exploratory factor analysis, four factors were obtained similar to the original form in the research findings, and a 19-item structure was found by dropping six items from the total item pool. The validity of fit indices and factor loadings related to this structure's confirmatory factor analysis was confirmed. In the Cronbach alpha coefficients examined for reliability calculation. As a result, it is thought that the Social Emotional Learning Scale will contribute to researchers who want to research the secondary education level.

Keywords: Social-emotional learning, Secondary education, Scale, Translation, Construct Validity, Reliability.

**E-International Journal
of Educational
Research**

Vol: 13, No: 1, pp. 38-50

Research Article

Received : 2021-07-27
Accepted : 2022-01-12

Suggested Citation

Kılıç, C. & Alcı, B. (2022) Validity and reliability study of Turkish form of social emotional learning questionnaire, *E-International Journal of Educational Research*, 13(1), 38-50. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.975137>

Extended Abstract

Problem: In the studies, CASEL (2019) collected SEL skills under five headings. These consist of 1. social-emotional learning self-awareness, 2. self-management, 3. social awareness, 4. effective decision-making, and 5. relationship building skills. Organization for Economic Co-operation and Development (OECD), another institution that has extensive studies on SEL, has developed the "Big Five" model of the SEL concept. In this model, 15 skills are given under five main headings and expressed as "Big Five Field Skills." These skills are; work performance, emotion balancing, cooperation, open-mindedness, communication, and interaction. "Combined Skills," which shed light on 15 skills, apart from these field skills, are defined as self-efficacy, critical thinking, and the ability to see or be aware of the whole (OECD, 2018; TÜSİAD, 2019).

Studies have shown that individuals who have acquired the SEL skills described above have many positive developments. For example, effectively managing one's emotions, reducing unhappiness, and ensuring psychological well-being are among the psychological gains of SEL. Besides, it has many positive gains, such as increasing academic success, sustaining lifelong success, effective decision making, positive communication, and reducing addiction to harmful substances. (TÜSİAD, 2019; Durlak, Weissberg, Dymnicki, Taylor & Schellinger, 2011; Romasz, Kantor, & Elias, 2004).

From this point on, although there should be more studies aimed at gaining SEL skills at the secondary education level, measurement tools to be used in these studies will also be needed.

When the literature is examined, no measurement tool in Turkish that reflects the SDÖ skills of the secondary education student group has been found. From this point of view, it is aimed to conduct a Turkish scale translation study on various sub-dimensions of SEL skills in this study.

Method: The research was conducted with the descriptive survey model, one of the quantitative research designs. This model was preferred because the Turkish form of the social-emotional learning scale was applied to the study participants, and a reliability and validity study was conducted.

Forty students attending the 10th and 11th grades in a private secondary school in Kocaeli, which teaches English, participated in the language validity study, the first stage of the research. Fifteen of the students study in the 10th grade (10 females, five males), 25 in the 11th grade (10 females, 15 males).

In the second stage of the study, 336 high school students were selected as participants. Participants at this stage were reached with an easily accessible sampling method, studying at various secondary education institutions in Kocaeli. To calculate the validity and reliability of the scale.

First of all, the scale was translated from the original English form to the Turkish form. After the translation was done, three different English field experts were consulted, and the Turkish translation was confirmed, and the necessary arrangements were made. Later, a reverse translation from Turkish to English was done, and the Turkish form of the scale was finalized by taking opinions from two different field experts. To ensure the linguistic equivalence of the items of the scale, the form was applied to the students determined in a secondary school in Kocaeli province with English education, with a one-week interval. In the first application of this stage, the English form was applied to the students, and the Turkish form was applied to the same students in the second stage, and the relationship (correlation) between their answers to the items was examined. After confirming that the correlation was sufficiently high, the participants studying at various secondary schools in Kocaeli were reached, and the Turkish form of the scale was applied. Exploratory and confirmatory factor analyses were conducted to determine the construct validity by analyzing the participants' data. To determine reliability with the help of the same data, internal consistency reliability coefficients of both the whole scale and individual sub-dimensions were calculated.

Findings : In the research; First, the scale was translated, and linguistic equivalence was provided. First of all, in the research; The questionnaire was translated into Turkish from its original English form by the researchers (educational science experts). Necessary opinions were received from field experts in English regarding the translation of the questionnaire, and certain corrections were made in the translation. The questionnaire, the Turkish form of which was created, was translated back into English by the English field experts, and the similarity between them and the original form was examined, and the first stage of linguistic equivalence was achieved.

In the second phase of the linguistic equivalence study, first the English form of the questionnaire and then the Turkish form were administered to the same group of students (n=40) in an English-medium secondary school, one week apart. The correlation coefficients between them were calculated according to the answers given to both the English and Turkish forms of each item. In the linguistic equivalence study, the correlation values of the responses to the Turkish and English forms of all items were significant and at a high correlation level.

When exploratory factor analysis was performed for construct validity, it was seen that the scale consisted of a four-factor structure just like the original form. Six items had to be removed from the scale because they were not included in the relevant factors. In the exploratory factor analysis processes, the principal components dimension creation method was preferred as the dimension creation method in the first stage, it was not forced to any dimension, no rotation was marked for the rotation process, and the listwise elimination method was used to eliminate the missing data. In terms of factor loading, factor loads of .40 and above should be taken (Büyükoztürk, 2010). In the first analysis, 7 dimensions with an eigenvalue of 1.00 and above were found, and these dimensions explain 58% of the total variance. When the data of the component matrix were examined, it was seen that there was only 1 item in the 7th dimension and the factor loads of this item were in two different dimensions. In addition, two different items were distributed in two different dimensions from the original form of the scale. For this reason, the 3 mentioned items were removed from the analysis and the line graph belonging to the eigenvalues of the factors was examined and it was seen that the breakpoints started to decrease after the 4th factor. Since the original form of the scale consists of 4 dimensions, the analysis was performed again by forcing it into 4 dimensions and using the Varimax rotation method. As a result of this analysis, it was observed that the 3 items did not collect in their original form, and the subtraction procedure was applied, starting with the one with the lowest factor load. After 3 more items were discarded, it was seen that there was no item loaded in more than one dimension in the rotated component matrix and the items were in the dimensions they were in their original form.

Confirmatory factor analysis was performed for the validity of item fit indices and factor loadings. It was found that the scale provided the necessary fit indices and that the factor loadings were valid. These results showed that the 4-factor scale of 19 items was well-matched compared to the sample used.

The Turkish structure's internal consistency reliability with four factors and 19 items obtained due to the structural validity calculations of the Social-Emotional Learning Scale was calculated with the Cronbach alpha coefficient. Accordingly, Cronbach's alpha values were found as .71 for Self-Management factor, .64 for Growth Mindset, .85 for Self-Efficacy, .63 for Social Awareness, and .71 for the whole scale. Accordingly, it can be said that the scale is highly reliable and acceptable (Kilic, 2016). When the item-total correlations in the obtained factors are examined, it is observed that these values vary between .31 and .74. If this value is .30 and above, it can be said that the total item correlations are sufficient, based on the information that individuals are well distinguished in terms of the measured feature (Büyükoztürk, 2010).

Suggestions: Within the research scope, the Social Emotional Learning scale developed by West, Buckley, Krachman, and Bookman (2018) was adapted into Turkish over secondary school students. According to CASEL (2019), self-awareness, self-management, social awareness, effective decision-making, and relationship management. It is seen that the Self Management and Social Awareness factors in the scale are the same as the components of CASEL and similar to the practical decision-making component in the Growth Mindset factor. Apart from these, the factor of Self-Efficacy on the scale was taken as a component of Social Emotional Learning.

As a result, it can be said that the Turkish form of the Social-Emotional Learning scale is similar to the original form at the secondary school level. On Social Emotional Learning for researchers who will research Turkey, it was taken to a scale that can be used literature at the secondary level. It is thought that Social Emotional Learning will contribute to researchers who want to research secondary education level under the titles of Self-Efficacy, Self-Management, Social Awareness, and Growth Mindset.

Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçme Aracının Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Cihan Kılıç (Dokt.Öğr.)

Yıldız Teknik Üniversitesi-Turkey

ORCID: 0000-003-4618-8857

cihankilic88@gmail.com

Doç. Dr. Bülent Alcı

Yıldız Teknik Üniversitesi- Turkey

ORCID: 0000-0002-4720-3855

bulent_alci@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada özgün formu İngilizce dilinde hazırlanmış olan Sosyal Duygusal Öğrenme anketinin ortaöğretim öğrencileri düzeyinde Türkçe'ye uyarlaması yapılmış ve ölçek formatına dönüştürülmüştür. West, Buckley, Krachman ve Bookman (2018) tarafından geliştirilen anket 4 boyut ve toplam 25 maddeden oluşan 5'li likert tipindedir. Ankette öz yönetim, gelişim zihniyeti, öz yeterlilik ve sosyal farkındalık boyutları bulunmaktadır. Bu boyutlardan öz yönetim ve öz yeterlilik boyutları öğrencilerin okul ortamındaki durumlarını ölçerken, gelişim zihniyeti ve sosyal farkındalık boyutları ise genel hayat durumlarıyla ilgili maddelerden oluşmaktadır. Araştırmanın ilk aşamasında anket özgün formundan Türkçe'ye çevrilmiş ve uzman görüşleri ile dilsel geçerliliği teyit edilmiştir. Daha sonra anketin özgün formuyla çeviri formu arasında dilsel eşdeğerlilik çalışması 40 öğrenciye anketin hem Türkçe hem de İngilizce formu uygulanarak yapılmış ve her iki formdaki maddeler arasında yüksek düzeyde ilişkiler bulunmuştur. Sonraki aşamada anket Kocaeli ilinde öğrenim gören 336 ortaöğretim öğrencisine uygulanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Araştırmanın bulgularında; açımlayıcı faktör analizinde özgün formundakine benzer şekilde 4 boyut elde edilmiş, toplam madde havuzundan 6 madde atılarak 19 maddelik yapı bulunmuştur. Elde edilen bu yapının uygun örnekleme elde edildiği doğrulayıcı faktör analizi yardımıyla uyum indeksleri ve faktör yüklerine bakılarak teyit edilmiştir. Güvenilirlik hesabı için bakılan Cronbach alfa katsayılarında özyönetim ve öz yeterlilik boyutlarının yüksek güvenilirlikte, sosyal farkındalık ve gelişim zihniyeti boyutlarının ise orta güvenilirlikte olduğu bulunmuştur. Böylelikle ölçek için taşınması gereken istatistik şartlarının sağlandığı görülmüş olup, ölçeğin tamamının ise iç tutarlılık hesaplamasına göre kabul edilebilir güvenilirlikte ($\alpha = .71$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak sosyal duygusal öğrenme ölçeğinin ortaöğretim seviyesinde araştırma yapmak isteyen araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal duygusal öğrenme, Ortaöğretim, Ölçek, Çeviri, Yapı geçerliliği, Güvenilirlik.

**E-Uluslararası
Eğitim Araştırmaları
Dergisi**

Cilt: 13, No: 1, ss. 38-50

Araştırma Makalesi

Gönderim : 2021-07-27

Kabul: 2022-01-12

Suggested Citation

Kılıç, C. ve Alcı, B. (2022). Sosyal duygusal öğrenme ölçme aracının Türkçe'ye uyarlanması: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 38-50. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.975137>

GİRİŞ

Bilişsel zekânın haricinde alanyazında yer edinen çoklu zekâ ve duygusal zekâ kavramları “Sosyal Duygusal Öğrenme” (SDÖ) kavramının ortaya çıkmasında rol oynamıştır (Cohen, 1999). Bu kavram daha çok çocukların öğrenme düzeylerini daha etkin hale getirebilmek amacıyla sosyal ve duygusal olarak beceri gelişimini ifade eden bir kavramdır (Weissberg, Resnik, Payton ve O'Brien, 2003; Eliot, 1997). SDÖ'nün çeşitli tanımları içerisinde bireyin kendi duygularının farkında olma, duygularını yönetme, empati kurma, ilişkilerini düzenleme, olumlu ilişkiler kurma, problem çözme ve sorumlu kararlar alabilme gibi açıklamalar olsa da (Zins ve Elias, 2008; OECD, 2018; Weissberg ve Cascarino 2013, Slovak ve Fitzpatrick, 2015) günümüzde daha çok kullanılan en kapsamlı tanım Collaborative for Academic Social Emotional Learning (CASEL)'in kullandığı, Weissberg ve Cascarino (2013) 'in tanımıdır. Bu tanıma göre sosyal duygusal öğrenme “Çocukların ve yetişkinlerin duygularını yönetmek, olumlu hedefler koymak ve elde etmek, başkaları için duygudaşlık hissedebilmek ve göstermek, olumlu ilişkiler kurmak ve sorumlu kararlar almak için gerekli olan bilgi, tutum ve becerileri edinme ve etkili bir şekilde uygulama süreçleri” şeklinde ifade edilmiştir (Weissberg ve Cascarino, 2013).

Günümüzde SDÖ becerileri hakkında çeşitli çalışmalar yürüten CASEL, ilgili bu becerilerin ilgili kişi ve kurumlara tanıtımını sağlama anlamında önemli bir kuruluştur. Ayrıca SDÖ becerilerinin eğitim ortamlarına yansması konusunda da girişimleri bulunmaktadır (Türkiye Sanayiciler ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), 2019; Esen-Aygün, 2017). CASEL(2019), SDÖ becerilerini beş başlık altında toplamıştır. Bunlar 1. öz-farkındalık, 2. özyönetim, 3. sosyal farkındalık, 4. etkili karar alma ve 5. ilişki kurma beceridir. SDÖ kavramı üzerinde geniş çaplı çalışmalarıyla tanınan Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) ise SDÖ kavramının “Büyük Beş” modelini geliştirmiştir. Bu modelde 15 beceri 5 ana başlıkta verilmiş olup “Büyük Beş Alan Becerileri” şeklinde ifade edilmiştir. Bu beceriler; iş performansı, duygu dengelemesi, iş birliği, açık fikirlilik, başkaları iletişim ve etkileşimde olma olarak sınıflandırılmıştır. Bu alan becerileri haricinde 15 beceriye ışık tutan “Birleşik Beceriler” öz yeterlilik, eleştirel düşünce ve bütünü görebilme veya farkında olma becerileri olarak tanımlanmıştır (OECD, 2018; TÜSİAD, 2019).

Yukarıda tanımlanan SDÖ becerilerini kazanmış olan bireylerde birçok olumlu gelişimin olduğu araştırmalarla gösterilmiştir. Söz gelişi bireyin duygularını etkili bir şekilde yönetebilmesi, mutsuzluğunun azalması ve psikolojik iyi oluşunun sağlanması SDÖ'nün psikolojik kazanımları arasındadır (Esen-Aygün, 2017). Ayrıca akademik başarıyı arttırma, hayat boyu başarıyı sürdürme, etkin karar alma, olumlu iletişim kurma ve zararlı maddelerin bağımlılığını azaltma gibi birçok olumlu kazanımı bulunmaktadır (TÜSİAD, 2019; Durlak, Weissberg, Dymnicki, Taylor ve Schellinger, 2011; Romasz, Kantor ve Elias 2004).

Sosyal-duygusal öğrenmenin bireyler üzerindeki olumlu kazanımlarından hareketle okul eğitim programlarına yansıtılması gerekli görülmektedir (Cohen, 1999; CASEL, 2013; 2015; Zins, Weissberg, Wang ve Walberg, 2004, Durlak ve diğ., 2011). Bu konuda yapılan araştırmalara bakıldığında ise okul öncesi, ilkökul ve ortaokul seviyesindeki öğrenci gurubu üzerindeki çalışmalara ortaöğretim seviyesindeki öğrencilere kıyasla daha çok rastlanmaktadır (Payton, Weissberg, Durlak, Dymnicki, Taylor ve Schellinger 2008; Beceren, 2012; Baydan, 2010; Merter, 2013). Bu noktadan hareketle ortaöğretim kademesinde SDÖ becerilerini kazandırmaya dönük daha fazla çalışmanın olması gerekliliğiyle birlikte, bu çalışmalarda kullanılacak olan ölçme araçlarına da ihtiyaç duyulmaktadır.

Alan yazın incelendiğinde ortaöğretim kademesindeki öğrenci grubunun SDÖ becerilerini yansıtan Türkçe bir ölçme aracı olarak Totan (2018) tarafından geliştirilmiş olan “Ergenlerde Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçme Aracına” rastlanmıştır. Ölçek öz-farkındalık, sosyal farkındalık, öz-yönetim, ilişki kurma becerileri ve sorumlu karar verme becerilerini ortaokul ve lise seviyesindeki öğrenciler üzerinden ölçme özelliğine sahiptir. Söz konusu ölçeğin SDÖ'nün temel bileşenlerini ölçtüğü görülmektedir. Fakat alanyazında SDÖ'nün farklı bileşenlere sahip bir yapı sergilediğine dair çeşitli görüşler bulunmaktadır (OECD, 2018; TÜSİAD, 2019). Türkçe'ye birçok kaynakta Zihniyet Değişimi olarak çevrilen “Mindfulness” SDÖ bileşenlerinden bir tanesidir (Lawlor, 2016; Garner, Bender ve Fedor; 2018). Ayrıca Bandura (1997) tarafından alanyazına kazandırılmış olan öz yeterlilik kavramı da çeşitli kaynaklarda SDÖ becerileri arasında gösterilmektedir. (West, Buckley, Krachman ve Bookman, 2018). Sosyal Duygusal Öğrenmeyle ilgili tarama araştırmaları incelendiğinde West, Buckley, Krachman ve Bookman (2018)

tarafından geliştirilmiş ve pilot uygulamaları yapılmış olan anketle Amerika Birleşik Devletleri'nin Core bölgesinde 4-12. sınıf seviyesindeki öğrencilerde geniş kapsamlı tarama araştırmasına rastlanmıştır. Bu çalışmada kullanılmış olan SDÖ ölçme aracında öz yönetim, gelişim zihniyeti, öz yeterlilik ve sosyal farkındalık boyutları bulunmakla birlikte, öğrencilerde bu bileşenlerin özellikleri ölçülmüştür. Anketin bir diğer özelliği ise öz yönetim ve öz yeterlilik boyutlarının okul ortamı düşünülerek bir ölçme yapması amacıyla hazırlandığı görülmektedir. Gerek öz yeterlilik ve gelişim zihniyeti boyutlarıyla farklı SDÖ bileşenlerinde ölçme yapması, gerekse öz yeterlilik ve öz yönetim boyutlarının okul ortamındaki durumu ölçmesi durumlarının olması ölçeceği diğer ölçme araçlarından farklı kılmaktadır. Anketin geliştirilmesi süresince uzman görüşlerine dayalı olarak gerekli sorular yazıldıktan sonra 9000 öğrenci üzerinde pilot uygulamaları yapılmış ve madde sayıları anlamında son şekli verilmiştir. Ayrıca geçerlilik ve güvenilirlik konusunda yapılan çalışmalarda; güvenilirlik için Cronbach alfa katsayılarının uygunluğuna bakılmış, geçerlilik için ise uzman görüşlerine dayalı geçerliliğin sağlandığı ifade edilmiştir. Anketin belirli maddelerinin benzer özellikte olup aynı yerde toplanması ölçeklerde olan boyut kavramı formatında olmasını sağlamıştır. Fakat anket geliştirme aşamasında ilgili boyutları elde etmek için gerekli olan faktör analizi hesaplamalarından bahsedilmemiştir. [West, Buckley, Krachman ve Bookman \(2018\)](#) tarafından geliştirilmiş olan ölçme aracında bahsedilen çeşitli farklılıklarla birlikte Türkçe alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ölçme aracının yapı geçerliliğini belirlemek için gerekli olan faktör analizlerinin yapılmamış olmasından kaynaklı olarak faktör analizleri sayesinde ölçek formatına dönüştürülmesinin ölçme aracının geçerliliğini artırarak alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Gerek Sosyal Duygusal Öğrenmenin bahsedilen öneminden, gerekse ilgili ölçme aracının belirtilen farklılıklarından dolayı, ortaöğretim kademesine uyumlu Türkçe yeni bir ölçme aracı kazandırılması gerekli görülmüştür.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma betimsel tarama modeli ile yürütülmüştür. Betimsel araştırma, "yaşayanların, hâlihazırda var olanların, yaşananların ne olduğunun betimlenip açıklanarak ortaya konulması" olarak tanımlanmaktadır ([Sönmez ve Alacapınar, 2014, s. 47](#)). Araştırmada sosyal duygusal öğrenme anketinin Türkçe formu belirlenen katılımcılara uygulanarak güvenilirlik ve geçerlilik çalışması yapıldığından dolayı bu model tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Dil geçerliliğini sağlamak amacıyla araştırmanın ilk aşamasında, 2020-2021 eğitim yılında Kocaeli ilinde bulunan ve İngilizce eğitim yapan özel bir ortaöğretim okulunda 10. ve 11. sınıflarda okuyan 40 öğrenci seçilmiştir. Öğrencilerden 15'i 10. sınıfta (10 kız, 5 erkek), 25'i 11. sınıfta (10 kız, 15 erkek) öğrenim görmektedir.

Araştırmanın ikinci aşamasında ise çevirisi yapılan anketin, ölçek özelliklerini taşıması amacıyla yapı geçerliliğini incelemek için 336 lise öğrencisi katılımcı olarak seçilmiştir. Katılımcılardan 51'i 9. sınıf, 25'i 10. sınıf, 94'ü 11. sınıf, 166'sı 12. sınıftır. Bu aşamadaki katılımcılar Kocaeli ilinde çeşitli ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olup kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilmişlerdir.

Veri Toplama Aracı

[West, Buckley, Krachman ve Bookman \(2018\)](#) tarafından geliştirilen Sosyal Duygusal Öğrenme anketi 4 boyut ve toplam 25 maddeden oluşmaktadır. Anket, öz yönetim (9 madde), gelişim zihniyeti (4 madde), öz yeterlilik (4 madde) ve sosyal farkındalık (8 madde) boyutlarıyla likert tipi beşli derecelendirme ile oluşturulmuştur. Bu boyutlardan öz yönetim ve öz yeterlilik boyutları öğrencilerin okul ortamındaki durumlarını ölçerken, gelişim zihniyeti ve sosyal farkındalık boyutları ise genel hayat durumlarıyla ilgili maddelerden oluşmaktadır. Anket oluşturulurken araştırmacılar ve bir eğitim psikoloğu ile birlikte sorular geliştirilmiş olup 9000 öğrenciyle pilot testi gerçekleştirilmiştir. Bu pilot test neticesinde güvenilirlik ve geçerlilik durumlarının belirlendiği belirtilmektedir. Geçerlilik durumları için uzman görüşlerine dayalı olarak maddelere ve madde sayılarına son şekli verilmiştir. Ölçme aracı özellikteki

yapıları ölçme özelliğine sahip olan maddelerin bir arada bulunması (boyut) durumuyla ölçek özelliğini taşıdığı görülmektedir. Ayrıca yine ölçek özelliklerinden olan her bir maddenin aynı dereceli (5-li) tipte likert bir ölçme aracı olduğu görülmektedir. Fakat tam anlamıyla bir ölçek için gerekli olan yapı geçerliliğini sağlamaya yönelik bulgulara ölçme aracını geliştirme çalışmasında rastlanmamıştır.

Anketin özgün halindeki güvenilirlik çalışmasında ise öz yönetim boyutunun Cronbach alfa katsayısı .85, gelişim zihniyeti boyutunun alfa katsayısı .70, öz yeterlik boyutunun alfa katsayısı .86 ve sosyal farkındalık boyutunun alfa katsayısı .81 olarak bulunduğu belirtilmiştir (West, Buckley, Krachman ve Bookman, 2018).

Araştırma Süreci ve Verilerin Analizi

Araştırmaya başlanmadan önce araştırmacıların bağlı bulunduğu Yıldız Teknik Üniversitesi'nin Araştırmalar Etik Kurulu'ndan araştırma ile ilgili etik kurul izni alınmıştır. Araştırmada ilk olarak anket özgün İngilizce formundan Türkçe formuna araştırmacılar tarafından çevrilmiştir. Çeviri yapıldıktan sonra üç İngilizce alan uzmanına danışılarak Türkçe çevirisi ile ilgili teyit alınmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Daha sonrasında ise Türkçeden İngilizceye ters çevirisi iki İngilizce alan uzmanı tarafından yapılmıştır. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda anketin Türkçe çevirisine son şekli verilmiştir. Uygulama aşamasına geçildiğinde; anketin maddelerinin dilsel eş değerliliğini kontrol etmek amacıyla Kocaeli ilinde İngilizce eğitim yapan bir ortaöğretim okulunda belirlenen öğrencilere form bir hafta arayla uygulanmıştır. Bu aşamanın ilk uygulamasında öğrencilere İngilizce form, ikinci aşamasında aynı öğrencilere Türkçe form uygulanarak maddelere verdikleri yanıtlar arasındaki ilişki (korelasyon) incelenmiştir. İlgili korelasyon katsayılarının kabul edilebilir düzeyde çıkmasının teyidi sağlandıktan sonra Kocaeli ilinde çeşitli ortaöğretim okullarında öğrenim gören katılımcılara ulaşılmış ve ölçeğin Türkçe formu uygulanmıştır. Katılımcılardan gelen verilerle anketin ölçek özelliklerini sağladığının kontrolü için yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla SPSS 20 programıyla açımlayıcı faktör analizi ve AMOS 12 programıyla doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Faktör analizleri sırasında gerekli görülen maddeler ölçekten çıkarılmış olup, son haliyle güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Güvenilirliğini belirlemek amacıyla hem iç tutatlılık katsayılarına bakılmış hem de veriler tarama modeliyle tek bir defada toplandığı için Split Half Güvenilirlik Testi aracılığıyla iki yarıya bölme güvenilirlik yöntemi uygulanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular verilmiştir. Bu çerçevede SDÖ anketinin Türkçe çevirisi ile ilgili geçerlilik ve güvenilirlik bulguları aşağıdaki gibidir.

1. Ölçeğin Dil Geçerliliği

Araştırmada ilk olarak; anket araştırmacılar (eğitim bilimleri uzmanları) tarafından özgün İngilizce formundan Türkçeye çevrilmiştir. Anketin çevirisiyle ilgili İngilizce alan uzmanlarından gerekli görüşler alınmış ve çeviride belirli bir takım düzeltmeler yapılmıştır. Türkçe formu oluşturulmuş olan anket İngilizce alan uzmanları tarafından tekrar İngilizceye çevrilerek özgün formu ile aralarındaki benzerlik incelenmiş olup dilsel eş değerliliğin ilk aşaması sağlanmıştır.

Dilsel eş değerlilik çalışmasının ikinci aşamasında İngilizce eğitim yapan bir ortaöğretim okulunda aynı öğrenci grubuna (n=40) bir hafta arayla anketin ilk olarak İngilizce formu daha sonra da Türkçe formu uygulanmıştır. Her bir maddenin hem İngilizce hem de Türkçe formuna verilen cevaplara göre aralarındaki ilişki katsayıları hesaplanmıştır. Pearson korelasyon analizi yardımıyla hesaplanan maddelerle ilgili korelasyon değerleri Tablo 1'deki gibi bulunmuştur.

Tablo 1'deki ilişki katsayıları incelendiğinde ankette bulunan her bir maddenin İngilizce ve Türkçe formundaki ilişkilerin pozitif, yüksek ve .001 düzeyinde anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Bu durumda Sosyal Duygusal Öğrenme anketinin İngilizce formu ile Türkçe formunun maddeleri arasında yüksek düzeyde bir benzerlik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 1. Sosyal Duygusal Öğrenme anketinin hem Türkçe hem de İngilizce formundaki maddelere verilen cevaplara göre korelasyon katsayıları

Madde 1	.84*	Madde 14	.90*
Madde 2	.87*	Madde 15	.87*
Madde 3	.94*	Madde 16	.96*
Madde 4	.96*	Madde 17	.93*
Madde 5	.91*	Madde 18	.97*
Madde 6	.79*	Madde 19	.94*
Madde 7	.93*	Madde 20	.98*
Madde 8	.90*	Madde 21	.80*
Madde 9	.95*	Madde 22	.75*
Madde 10	.86*	Madde 23	.79*
Madde 11	.91*	Madde 24	.82*
Madde 12	.93*	Madde 25	.88*
Madde 13	.84*		

*p>.001

2. Anketin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması ve Ölçek Olma Özelliklerinin Sağlatılması

Sosyal Duygusal Öğrenme anketinin ölçek özelliklerini taşıyıp taşımadığı incelemek için yapı geçerliliği incelenmiştir. Bu amaçla ilk önce açılımlı faktör analizi, daha sonra aynı çalışma grubunun verileri ile doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Anketin güvenilirlik hesabı için ise hem bütün faktörlerin hem de anketin tamamının iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach alfa değerlerine bakılmış olup, ayrıca iki yarıya bölme güvenilirlik testi yöntemi de kullanılmıştır.

2.1. Açılımlı Faktör Analizi (AFA), Yapı geçerliliğini incelemek amacıyla ilk başta örneklem uygunluğu ve Barlett Sphericity testleri yapılmıştır. Test sonuçlarından KMO örneklem uygunluk katsayısı .76 ve Barlett Sphericity testi anlamlılık değeri $p = .000$ ($p < .001$) olarak bulunmuştur. [Büyüköztürk \(2010\)](#) ve [Norusis \(1990\)](#)' e göre elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğu için KMO değerinin .60'dan yüksek olması ve Barlett testinin anlamlı bir sonuç çıkarması gerekmektedir. Elde edilen sonuçlara göre çalışmada kullanılan verilerin faktör analizine uygunluğu söylenebilmektedir.

Tablo 2. Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeğinin Boyutları ve Maddelerin Faktör Yükleri

Maddeler	Faktör Ortak Varyansı	Faktörler			
		Öz Yeterlilik	Öz Yönetim	Sosyal Farkındalık	Gelişim Zihniyeti
15	.760	.858			
16	.762	.825			
14	.680	.806			
17	.617	.740			
5	.635		.779		
1	.576		.679		
2	.599		.668		
4	.523		.669		
3	.332		.401		
6	.327		.431		
19	.571			.721	
18	.491			.700	
20	.359			.565	
21	.368			.567	
23	.429			.539	
10	.586				.727
11	.505				.727
13	.470				.622
12	.472				.553

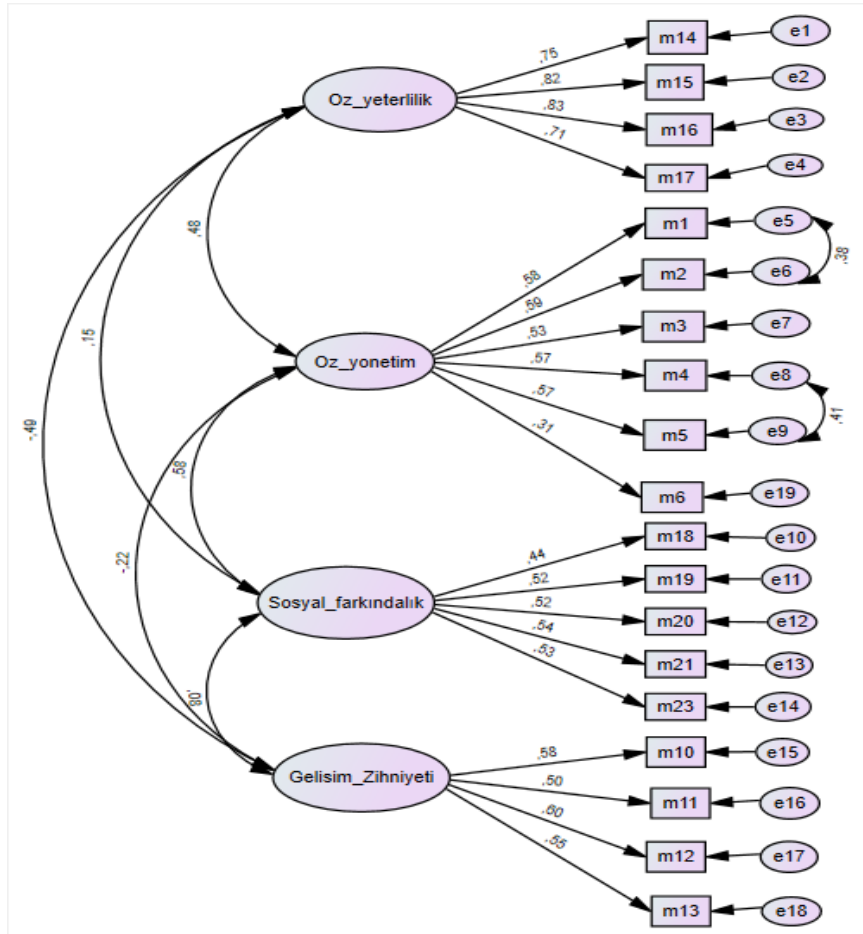
AFA işlemlerinde boyut oluşturma yöntemi olarak ilk aşamada temel bileşenler boyut oluşturma yöntemi tercih edilmiş, herhangi bir boyuta zorlanmamış, döndürme işlemi için herhangi bir rotasyon (döndürme) işaretlenmemiş ve kayıp verileri elemek için listwise eleme yöntemi kullanılmıştır. Faktör yükü bakımından .40 ve daha üzerinde olan faktör yüklerinin alınması gerekmektedir ([Büyüköztürk, 2010](#)). Yapılan ilk analizde öz değeri 1.00 ve üzerinde 7 boyut bulunmuş olup, bu boyutlar toplam varyansın % 58'ini açıklamaktadır. Bileşen matrisin verileri incelendiğinde 7. boyutta sadece 1 maddenin bulunduğu ve bu maddenin faktör yüklerinin iki farklı boyutta yer aldığı görülmüştür. Ayrıca farklı iki

madde de ölçeğin özgün formundaki boyutlardan farklı iki boyuta dağılmıştır. Bu nedenle analizden bahsedilen 3 madde çıkarılarak faktörlerin öz değerlerine ait olan çizgi grafiği incelenmiş ve kırılma noktalarının 4. faktörden sonra azalmaya başladığı görülmüştür. Ölçeğin özgün formunun da 4 boyuttan oluşmasından dolayı 4 boyuta zorlanarak ve Varimax döndürme yöntemi kullanılarak tekrardan analiz yapılmıştır. Bu analiz sonucunda da 3 maddenin özgün formda oldukları yerde toplanmadıkları görülmüş ve faktör yükü düşük olandan başlanarak çıkarılma işlemi uygulanmıştır. Sırasıyla 3 madde daha atıldıktan sonra döndürülmüş bileşen matrisinde birden fazla boyuta yüklenen maddenin olmadığı ve maddelerin özgün formda buldukları boyutlarda olduğu görülmüştür.

Beş kez döndürme işlemi yapılmasından sonra en uygun yapı (boyutlar) elde edilmiştir. Ölçeğin boyutları toplam varyans değerlerinin sırayla %16, %14, %11 ve %10' unu ve toplamda da %51' ini açıklamaktadır. Yapı geçerliliğini sağlayabilmek için toplam varyans değeri Kline (1994)'a göre % 40'ın üzerimde olmalıdır. Bu durumda çalışmada ulaşılan %51'lik toplam varyans değerinin uygunluğundan söz edilebilmektedir. Maddelerin buldukları boyutlar ve faktör yükleri Tablo 2' de gösterilmiştir.

Ölçeğin 25 maddelik ve 4 boyutlu özgün boyutundan yukarıda belirtildiği üzere toplamda 6 madde atılarak son şekli verilmiştir. Son durumda ölçek 19 maddelik ve özgün formunda olduğu üzere 4 boyutlu bir yapıda olmuştur.

2.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), AFA sonuçlarından elde edilen 4 boyutlu yapının seçilen örneklemde elde edilen verilere uygunluğunu test etmek amacıyla AMOS paket programı kullanılarak analiz yapılmıştır. İlk olarak hiçbir modifikasyon işlemi uygulamadan analiz yapılarak $\chi^2 = 51.92$, $sd = 199$, $\chi^2/sd = 2,65$, $RMSEA = .07$, $SRMR = .07$, $CFI = .85$, $GFI = .89$, $NFI = .78$, $AGFI = .86$ uyum indeksleri elde edilmiştir. Alanyazında genel olarak uyum indekslerinde bulunması gereken değerler GFI, AGFI, NFI ve CFI'nin .90 ve üzeri olması, RMSEA'nın .08'in, SRMR'nin .10'un altında olması ve χ^2/sd 'nin de 5 veya daha altında bir değerde olması kabul edilmektedir (Kline, 1998). Buna göre model uyum indeksleri arasından uyum iyiliği kriterlerini karşılamayan verilerin olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 1: Sosyal Duygusal Öğrenme ölçeğine ilişkin ilişkin Path Diyagramı ve Faktör Yükleri

Elde edilen çıktılar arasında modifikasyon önerileri incelendiğinde hata korelasyonlarının aynı örtük değişkenlerde bulunmasından ötürü hatalar arası korelasyona izin verilmiş ve bu haliyle modele yeniden bakılmıştır. Şekil 1' de ölçeğin dört boyutlu yapısına ait Path diyagramı ve faktör yükleri verilmiştir. Gerekli düzeltmeler sonucunda $\chi^2 = 307.57$, $sd = 144$, $\chi^2/sd = 2.136$, $RMSEA = .058$, $SRMR = .069$, $CFI = .90$, $GFI = .92$, $NFI = .94$, $AGFI = .92$ olarak hesaplanmıştır. Ayrıca şekil 1'de görüldüğü üzere ölçeğin 4 boyutlu yapısına ait faktör yükleri .31 ile .83 arasında değişmekte olup, maddelerdeki standartlaştırılmış parametre tahminlerinde negatif sonuçların olmadığı bulunmuştur. Bu değerlere göre maddelerin faktör yüklerinin geçerli düzeyde olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar 19 madde ve 4 boyuttan oluşan SDÖ ölçeğinin uygulandığı örnekleme iyi uyum gösterdiğini açıklamaktadır.

3. Güvenilirlik

Sosyal Duygusal Öğrenme ölçeğinin yapı geçerliliği hesaplamaları sonucunda elde edilen 4 boyutlu ve 19 maddeli Türkçe yapısının güvenilirliği iç tutarlık (Cronbach alfa) katsayısı ve iki yarıya bölme güvenilirlik testi (Split Half) ile hesaplanmıştır.

3.1. Cronbach alfa: İç tutarlık katsayılarını hesaplamak için yapılan analizlerde Cronbach alfa değerleri öz yönetim boyutu için .71, gelişim zihniyeti boyutu için .64, öz yeterlilik boyutu için .85, sosyal farkındalık boyutu için .63 ve ölçeğin tamamı için .71'dir. Buna göre ölçeğin yüksek güvenilirlikte ve kabul edilebilir (Kılıç, 2016) bir ölçek olduğu söylenebilmektedir. Madde toplam korelasyon aralığının ise .31 ile .74 arasında olduğu gözlenmektedir. Büyüköztürk (2010)'e göre bu değer .30 ve daha üzeri olması durumunda bireyler ölçülen özelliklerle ilgili iyi derecede ayırt edilmektedir. Bu çalışmada elde edilen verilere göre madde toplam korelasyonlarının yeterli olduğu söylenebilmektedir.

3.2. Split Half Güvenilirlik Testi: Tavşancıl (2006), ölçeğin güvenilirliğini görmek için en çok kullanılan yöntemin iki yarıya bölme güvenilirlik testi olduğunu belirtmektedir. Bu test yapılırken ölçeğin alt kategorileri varsa her bir alt kategorinin bir bütün olarak kabul edilebileceğini ve alt kategoriler için testin uygulanabilmesinin mümkün olduğu da belirtilmiştir. Buna göre ölçeğin her bir boyutu iki yarıya bölünmüş ve Split Half güvenilirlik testi yapılmıştır.

Tablo 3. Split Half Güvenilirlik Testi Sonuçları.

Boyut	Split Half Test Korelasyonları
Öz Yönetim	.613
Gelişim Zihniyeti	.615
Öz Yeterlilik	.815
Sosyal Farkındalık	.634

Tablo 3' de görüldüğü üzere korelasyon katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olduğu ve cronbach alfa katsayılarına benzerlik gösterdiği söylenebilmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamında West, Buckley, Krachman ve Bookman (2018) tarafından İngilizce dilinde geliştirilen Sosyal Duygusal Öğrenme Anketi ortaöğretim öğrencileri seviyesinde Türkçe'ye uyarlanmıştır. Anketin yapısının ölçek özelliklerinde olduğu araştırmacılar tarafından gözlemlenmiş olup, mevcut ölçme aracının ölçek özelliklerini taşıyıp taşımadığı merak edilmiştir. Anket özgün formunda 4 boyut ve 25 madde ile hazırlanmış olup, Sosyal Duygusal Öğrenme'nin çeşitli bileşenleri olan öz yönetim, gelişim zihniyeti, öz yeterlilik ve sosyal farkındalık boyutlarından oluşturulmuştur. Bu özellikleriyle anketin ölçeğe benzediği söylenebilmektedir. Alanyazında Sosyal Duygusal Öğrenmenin her ne kadar farklı bileşenleri olsa da, anketin boyutlarının bu alandaki öncü çalışmalarıyla tanınan kurum olan CASEL'in benimsediği çeşitli bileşenlerle uyum gösterdiği görülmektedir. CASEL (2019)' e göre Sosyal Duygusal Öğrenmenin bileşenleri; öz farkındalık, özyönetim, sosyal farkındalık, etkili karar alma ve ilişki yönetimi olarak kabul edilmektedir. Anketteki öz yönetim ve sosyal farkındalık boyutlarının CASEL'in bileşenleri ile birebir aynı ve gelişim zihniyeti boyutunda etkili karar alma bileşeni ile benzer olduğu görülmektedir. Bu boyutlar haricinde ankette yer alan öz yeterlilik ve gelişim zihniyeti boyutları da çeşitli kaynaklarda SDÖ becerileri arasında yer almaktadır.

Araştırma sürecinde ilk olarak Sosyal Duygusal Öğrenme ile ilgili alanyazın taraması yapılırken West, Buckley, Krachman ve Bookman (2018)'in yürüttüğü tarama araştırmasına rastlanmıştır. Araştırma Amerika Birleşik Devletleri'nde bir bölgede yürütülmüş, geniş kapsamlı ve katılımcılı Sosyal Duygusal Öğrenme tarama araştırmasıdır. İlgili araştırmadan anket havuzuna ulaşılmış ve araştırmacılarla iletişime geçilerek ölçeğin Türkçe'ye uyarlanmasıyla ilgili gerekli izinler alınmıştır.

Anketin Türkçe formuna çevrilmesi ilk olarak araştırmacılar (eğitim bilimleri uzmanları) tarafından yapılmıştır. Çeviri aşamasından sonra anketin Türkçe ve İngilizce formları eğitim bilimleri alanında lisansüstü eğitimleri olan üç farklı İngilizce alan uzmanına gönderilmiş ve çeviri ile ilgili gerekli düzenlemeler istenmiştir. Türkçe formu hazır olan anketin Türkçe'den İngilizce'ye ters çevirisinin yapılması amacıyla iki farklı İngilizce alan uzmanından yardım alınmış ve ters çeviriyle oluşturulan formla özgün form kıyaslanarak farklılıkları üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bahsedilen bu düzenlemelerden sonra anketin Türkçe formuna son hali verilmiş ve dilsel eşdeğerlilik çalışmasına başlanmıştır. Dilsel eş değeri çalışması için Kocaeli ilinde İngilizce eğitim veren özel bir ortaöğretim okulunda öğrenim gören 40 öğrenciye bir hafta içerisinde önce İngilizce sonra Türkçe formları uygulanmıştır. Anketin maddelerinin İngilizce ve Türkçe formlarındaki yanıtların korelasyon değerlerine bakılmış ve bütün maddelerde anlamlı düzeyde ($p < .001$) bir ilişki bulunmuştur. Bu durum Türkçe formu oluşturulan anketin, özgün İngilizce formu ile yüksek düzeyde benzerlik taşıdığını göstermiştir.

Araştırmacılar tarafından anketin ölçek özelliklerini taşıyıp taşıyamadığı merak edildiğinden dolayı, anketin Türkçe formunun geçerliliğini belirlemek için yapı geçerliliğini inceleme aşamaları yürütülmüştür. Bu amaçla ulaşılan 336 kişilik ortaöğretim öğrencisi çalışma grubuyla anketin Türkçe formu uygulanmış ve açılımlı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Bu durumda araştırmacıların gözlemlediği ölçüde anketin ölçek özelliklerini taşıyıp taşımadığı sorusunun aydınlatılması için yapılan AFA sonuçlarına göre ölçeğin yapı geçerliliğinin sağlandığı söylenebilir. Orjinalinde anket olarak belirtilen ölçme aracının, ölçek özelliklerini taşıdığı söylenebilmektedir. Bu durumdan dolayı ölçme aracı Türkçe formunda ölçek olarak isimlendirilebilir.

Yapı geçerliliği sağlanan ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla hem iç tutarlılık Cronbach alfa değerlerine bakılmış hem de iki yarıya bölme güvenilirlik testi yöntemiyle Split Half güvenilirlik analizi yapılmıştır. Cronbach alfa değerlerine bakılarak hesaplanan iç tutarlılık katsayılarına göre ölçeğin özyönetim ($\alpha = .71$) ve özyeterlilik ($\alpha = .85$) boyutlarının yüksek güvenilirlikte, sosyal farkındalık ($\alpha = .63$) ve gelişim zihniyeti ($\alpha = .64$) boyutlarının ise orta güvenilirlikte olduğu bulunmuştur. Ölçeğin toplam iç tutarlılık hesabına göre de yüksek güvenilirlikte ($\alpha = .71$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Split Half güvenilirlik analizi sonucuna göre ise korelasyon katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olduğu ve Cronbach alfa katsayılarına yakın değerde olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak Sosyal Duygusal Öğrenme ölçeğinin Türkçe formunun özgün İngilizce formuyla benzerlik gösterdiği söylenebilmektedir. Orjinalinde anket şeklinde olan ölçme aracının ortaöğretim düzeyindeki öğrenciler için çevirisi yapılmıştır. Ölçek yapısına benzerliğinden yola çıkılarak gerekli geçerlilik çalışmaları yapılmış ve ölçme aracının bir ölçek olarak kullanılabilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal Duygusal Öğrenme konusunda ortaöğretim kademesinde kullanılacak bir ölçek alanyazına kazandırılmıştır. Ölçeği diğer ölçeklerden farklı kılan noktalarının; öz yönetim ve öz yeterlilik boyutlarının okul ortamlarındaki davranışları ölçmek için hazırlanmış olması ve öz yeterlilik, gelişim zihniyeti boyutlarıyla SDÖ'nün sık kullanılmayan farklı bileşenlerine sahip olması durumları söylenebilmektedir. Nitekim mevcutta Türkçe alanyazında yer alan Totan (2018)'in geliştirmiş olduğu SDÖ ölçeğinde öz-farkındalık, sosyal farkındalık, öz-yönetim, ilişki kurma becerileri ve sorumlu karar verme becerileri ölçülebilmektedir. Mevcut bu ölçekte öz yeterlilik ve gelişim zihniyeti boyutlarının bulunması SDÖ anlamında Türkçe alanyazına özgün bir durum oluşturduğu söylenebilir. Sosyal Duygusal Öğrenmenin öz yeterlilik, öz yönetim, sosyal farkındalık ve gelişim zihniyeti başlıklarında ortaöğretim düzeyinde çalışma yapmak isteyen araştırmacılara ve ilgili eğitimcilere katkı sağlayacağı düşünülmektedir. SDÖ'nün gerekli özellikleri göz önünde bulundurularak bu alanda yeni araştırmaların yapılması, her türden kademede farklı ölçme araçlarının geliştirilmesi araştırmacılara önerilmektedir. Eğitim sistemlerinde artık önemli bir yere sahip olduğu düşünülen (OECD, 2018; TÜSIAD, 2019) SDÖ becerileriyle ilgili farklı kademelerden eğitim programları geliştirilmesi gerekli görülmektedir. Bu doğrultuda eğitimci, aile ve

öğrencilerde farkındalık oluşturulması temel gereklikler arasında önerilmektedir. Bu konuda gerekli bilgiye sahip olan ve eğitim programlarıyla SDÖ becerileri geliştirilmeye çalışılan bireylerin öğrenme çıktılarının gözlemlenmeye ve ölçülmeye ihtiyaç duyulacaktır. Bu nedenle standart ölçme araçları haricinde de öğrenme ve beceri çıktılarının belirlenmesi için gerekli çalışmaların yapılması araştırmacılara önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Baydan, Y. (2010). *Sosyal-Duygusal Beceri Algısı Ölçeği'nin Geliştirilmesi Ve Sosyal-Duygusal Beceri Programının Etkilliliği*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Beceren, B. Ö. (2012). *Güçlü Başlangıç Sosyal Duygusal Öğrenme Programı'nın 5 Yaş Çocuklarının Sosyal ve Duygusal Gelişimleri Üzerine Etkisi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Cohen, J. (1999). *Social and emotional learning past and present: a psychoeducational dialogue içinde Educating minds and hearts* (ed. Jonathan Cohen). New York and London: Teachers College, Columbia University.
- Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL). (2013). *The missing piece: A national teacher survey on how social and emotional learning can empower children and transform Schools*. Chicago, IL.
- Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL). (2015). *State scan scorecard project*. <http://www.casel.org/state-scan-scorecard-project> adresinden erişildi.
- Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL). (2019). *Framework for systemic social and emotional learning*. <https://CASEL.org/what-is-sel/> adresinden erişildi.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., ve Schellinger, K. B. (2011). *The Impact of Enhancing Students' Social and Emotional Learning: A Meta-Analysis of School-Based Universal Interventions*. *Child Development*, 82, 405-432.
- Elliot, S. N. (1997). *The responsive classroom approach: Its effectiveness and acceptability in promoting social and academic competence. Year one a three study*. University of Wisconsin-Madison.
- Esen-Aygün, H. (2017). *Sosyal-duygusal öğrenme programlarının sosyal duygusal öğrenme becerilerinin gelişimine, akademik başarı ve sınıf iklimi algısına etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Garner, PW, Bender, SL, Fedor, M. (2018) *Mindfulness-based SEL programming to increase preservice teachers' mindfulness and emotional competence*. *Psychol Schs*. 55: 377– 390.
- Hoe, S. L. (2008). *Issues and procedures in adopting structural equation modeling technique*. *Journal of Applied Quantitative Methods*, 3(1), 76-83.
- Kline, P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. London and New York: Routledge.
- Kline, R. B. (1998). *Principles and practices of structural equation modeling*. New York: The Guilford Press.
- Kılıç, S. (2016). *Cronbach's alpha reliability coefficient*. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48. doi: 10.5455/jmood.20160307122823
- Lawlor, M. S. (2016). *Mindfulness and social emotional learning: A conceptual framework*. K.A. Schonert Reichl, R.W. Roeser (Eds.), *Handbook of mindfulness in education*, Guilford, New York.
- Merter, K. (2013). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal duygusal öğrenme becerileri ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi: Maltepe ilçesi örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. TC Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimleri Enstitüsü.
- Norusis, M. J. (1990). *SPSS base system user's guide*. IL: SPSS Inc.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2018). *Social and emotional skills for student success and well-being: Conceptual Framework for OECD studies on social and emotional skills*. OECD Publishing: Paris https://www.oecdilibrary.org/education/social-and-emotional-skills-for-student-success-and-wellbeing_db1d8e59-en adresinden erişildi.
- Payton, J., Weissberg, R.P.; Durlak, J.A.; Dymnicki, A. B.; Taylor,R.D. ve Schellinger, K.B. (2008). *The Positive Impact of Social and Emotional Learning For Kindergarten To Eighth-Grade Students: Findings From Three Scientific Reviews*. Chicago: Collaborative For Academic, Social, and Emotional Learning.
- Romasz, T. E., Kantor, J. H. ve Elias, M. J. (2004). *Implementation and Evaluation of Urban School-Wide Social-Emotional Learning Programs*. *Evaluation and Program Planning*, 27(1), 89-103.

- Slovák, P. & Fitzpatrick, G. (2015). Teaching and developing social and emotional skill with technology. *ACM Transactions on Computer-Human Interaction (TOCHI)*, 22(4), 19.
- Sönmez, V. & Alacapınar, F. (2014). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tavşancılı, E. (2006). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Totan, T. (2018). Ergenlerde Sosyal ve Duygusal Öğrenme Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 48 (48).
- TÜSİAD (2019). Sosyal ve Duygusal Öğrenme Becerileri: Yeni Sanayi Devriminin Eşiğinde İş ve Yaşam Yetkinliklerinin Anahtarı raporu. <https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/10450-sosyal-ve-duygusalogrenme-becerileri> adresinden erişildi.
- Weissberg, R.P. & Cascarino, J. (2013). Academic learning + social-emotional learning = national priority. *Phi Delta Kappan*, 95 (2), 8-13.
- Weissberg, R. P., Resnik, H., Payton, J. & O'Brien, M. U. (2003). Evaluating social and emotional learning programs. *Educational Leadership*, 60(6).
- West, M. R., Buckley, K., Krachman, S. B., & Bookman, N. (2018). Development and implementation of student social-emotional surveys in the CORE districts. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 55, 119-129. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2017.06.001>
- Zins J. E. & Elias M. J. (2008). "Social and emotional learning: promoting the development of all students". *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 17 (2-3), 233-255.
- Zins, J. E., Weissberg, R. P., Wang, M. C., & Walberg, H. J. (Ed.). (2004). Building academic success on social and emotional learning: What does the research say? New York: Teachers College Press

Ek- Ortaöğretim Öğrencileri İçin Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği

SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME ÖLÇEĞİ

50

Sosyal Duygusal-Özyönetim

İlk olarak, okulla ilgili davranışlarınız, deneyimleriniz ve tutumlarınız hakkında daha fazla bilgi edinmek istiyorum.

Lütfen aşağıdakileri SON 30 GÜN İÇİNDE ne sıklıkta yaptığınızı yanıtlayın.

Sınıfa hazırlıklı geldim.	Neredeyse hiç	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Neredeyse her zaman
Talimatları hatırladım ve takip ettim.	Neredeyse hiç	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Neredeyse her zaman
Son dakikaya kadar beklemek yerine işimi hemen hallettim.	Neredeyse hiç	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Neredeyse her zaman
Dikkat dağıtıcı şeyler olsa bile dikkatimi verdim.	Neredeyse hiç	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Neredeyse her zaman
Odaklanarak, bağımsız bir şekilde çalıştım.	Neredeyse hiç	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Neredeyse her zaman
Başkaları beni rahatsız ettiğinde veya eleştirdiğinde bile sakin kaldım.	Neredeyse hiç	Nadiren	Ara Sıra	Sıklıkla	Neredeyse her zaman

Sosyal Duygusal-Zihniyet Değişimi

Zekâm pek değiştiremeyeceğim bir şeydir.

Kendimi zorlamak beni daha akıllı yapmaz.

Kapasitemden dolayı öğrenemediğim bazı şeyler var.

Eğer bir konuda doğuştan yeteneğim yoksa o konuda asla başarılı olamam.

Hic Doğru Değil	Biraz Doğru	Oldukça Doğru	Çoğunlukla Doğru	Tamamen doğru
Hic Doğru Değil	Biraz Doğru	Oldukça Doğru	Çoğunlukla Doğru	Tamamen doğru
Hic Doğru Değil	Biraz Doğru	Oldukça Doğru	Çoğunlukla Doğru	Tamamen doğru
Hic Doğru Değil	Biraz Doğru	Oldukça Doğru	Çoğunlukla Doğru	Tamamen doğru

Sosyal Duygusal-Öz Yeterlilik (Genel)

Okulda aşağıdaki konularda kendinize ne kadar güveniyorsunuz?

Derslerimden en iyi notu alabiliirim.	Hic kendime güvenmi-yorum	Biraz kendime güveniyorum	Oldukça kendime güveniyorum	Çoğunlukla kendime güveniyorum	Tamamen kendime güveniyorum
Zor olsalar bile sınavlarımda başarılı olabiliirim.	Hic kendime güvenmi-yorum	Biraz kendime güveniyorum	Oldukça kendime güveniyorum	Çoğunlukla kendime güveniyorum	Tamamen kendime güveniyorum
Derslerimde en zor konulara hâkim olabiliirim.	Hic kendime güvenmi-yorum	Biraz kendime güveniyorum	Oldukça kendime güveniyorum	Çoğunlukla kendime güveniyorum	Tamamen kendime güveniyorum
Öğretmenlerimin belirlediği tüm öğrenme hedeflerine ulaşabiliirim.	Hic kendime güvenmi-yorum	Biraz kendime güveniyorum	Oldukça kendime güveniyorum	Çoğunlukla kendime güveniyorum	Tamamen kendime güveniyorum

Sosyal-Duygusal: Sosyal Farkındalık

Bu bölümde, lütfen başkalarıyla birlikteyken düşüncelerinizi ve eylemlerinizi daha iyi anlamamıza yardımcı olun.

Lütfen aşağıdakileri son 30 gün içinde ne sıklıkta yaptığınızı yanıtlayın. Son 30 gün içinde...

Başkalarının görüşlerini ne kadar dikkatli dinlediniz?	Hic Dikkatli Değildim	Biraz dikkatliydim	Oldukça dikkatliydim	Bayağı dikkatliydim	Son derece dikkatliydim
Başkalarının duygularını ne kadar önemsediniz?	Hic önemsemedim	Biraz önemsedim	Oldukça önemsedim	Çoğunlukla önemsedim	Çok büyük miktarda önemsedim
Başkalarının başarılarını ne sıklıkla övdünüz?	Neredeyse asla	Biraz	Bazen	Sıklıkla	Neredeyse her zaman
Sizden farklı olan öğrencilerle ne kadar iyi anlaştınız?	Hic anlaşımadım	Biraz anlaştım	Bazen anlaştım	Çoğunlukla anlaştım	Son derece iyi anlaştım
Başkaları sizinle aynı fikirde olmadığında, onların görüşlerine ne kadar saygılı oldunuz?	Hic saygılı olmadım	Çok az saygılı oldum	Oldukça saygılı oldum.	Çoğunlukla saygılı oldum.	Son derece saygılı oldum